

Izbaja vsak četrtek,
Velja s poštnino vred in
v Mariboru s pošiljanjem
na dom
na celo leto . 3 fl.
" pol leta . 1 fl. 50 k.
" 1/4 — fl. 80 k.
Brez pošiljanja na dom
za celo leto . 2 fl. 50 k.
" pol leta . 1 fl. 30 k.
" 1/4 — fl. 70 k.
Posamezni listi se dobijo
pri knjigarju Novaku na
velikem trgu za 5 k.

SLOVENSKI

GOSPODAR.

Podučiven list za slovensko ljudstvo.

„Poduk v gospodarstvu bogati deželo.“

Naročnino sprejema vred-
ništvo v Mariboru.

Rokopisi se ne vračajo,
neplačani listi ne
prijemajo.

Oznanila se prijemajo in
plača se za navadno vrstico
če se oznanilo natisne en-
krat, 10 kr., če dvakrat,
15 kr., če trikrat 20 kr.,
in vsakokrat za kolek 30 k.

Štv. 48.

V Mariboru 1. decembra 1870.

Tečaj IV.

Politika priročna in odročna.

II.

„Slovenija zedinjena bi bila prva pot do jugoslovanske skupine.“ Kot praktični politikarji moramo skrbeti najpoprej za-se, to je: delati nam je na to, da tudi nas Slovence mariborskega okraja pribodnja Slovenija obsega, in da nas nemila osoda ne potisne v kako nemško skupino. Nevarnost za nas je velika. Na meji smo proti Nemštvu, ki je naše prebivalstvo ne le po mestih, nego tudi po kmetih silno pretilo. Narod v mariborskem okraju je v obče zgubil narodno zavednost; ves zbežan in nemškutarije pijan sovraži narodno stvar in tujcem pete liže. Le par krajev je še ohranilo čast narodne zavednost in bratovske ljubezni. V tem oziru se diči sv. Peter pri Mariboru, Fram in posamesne sosese v Goričkem. V drugih krajih nemškutarija cvete, ali pa ljudje ne marajo čisto nič ne za politiško, ne za narodno življenje. Le tako je bilo nasprotni stranki mogoče, tudi pri zadnji volitvi zmagati. Kako daleč smo tukaj od zaželenega cilja, spričuje bolj ko vse drugo ravno to, da so nemčurji naše ljudi plašili s tem, česar jim je k narodnemu obstanku neogibno potreba, kot ribi vode. Plašili in preplašili so jih — s „zedinjeno Slovenijo“, češ, da bi potem več davkov imeli, ker je Kranjska bolj uboga, in da bi se potem proti nemškemu Štirskemu in Koroškemu zavori (šrange) potegnili, in bi se za vsako reč, ki se izvažala ali vvažala, voznina (col) plačevati morala. Mi se ve da se takim oslarijam smejimo, in drugi se nad njimi jezijo; pa eni kot drugi nimamo prav, ker se nad nevednostjo ni ne smejeti, ne togotiti, marveč se je le prav resno vprašati: kako nevedne podučiti in jih na pravo pot spraviti? In sopen nam stopi, kot nadležni Mefisto, vprašanje pred oči: kako, po katerem potu je zbežanim, v nemškutarijo vtopljenim ljudem do živega priti, jih podučiti? Če narodnjaki ne skušamo v ožjo dotiko priti z ljudmi, ampak smo zadovoljni, da smo sami narodnega duha navdani in da čitaje novine visoke politiške misli snujemo in navdušeno svoje simpatije ali antipatije odkrivamo: smo zares politiški otročaji, ker pustimo pri vsem svojem narodnem navdušenju, narodnim nasprotnikom na stečaj odprta vrata do ljudstva, da ga za svojo reč obdelujejo, ter nam pot zategajo, da nas naposled rojaki sami odrivajo.

Ako ostane stvar pri nas, kakor žalibože do zdaj, bomo v kratkem gotovo videli, da bodo nasprotniki vnovič sproženo idejo o jugoslovanski skupini kot izdatno orožje proti nam obrnoli in še več zmešnjave napravili, kakor s strašilom zedinjene Slovenije. Iz tega sicer za nas ne sledi, da misel o jugoslovanski skupini zatajujemo in skrivamo, nego sledi le to, da se pred vsem politike držimo, ki namreč narod tega okraja, v katerem bivamo, pripravljata in budi za to, česar neogibno potrebuje, hoče li kot narod obstati. Slovincem proti nemški meji bivajočim je potreba izdatne podpore od narodne stranke, ktera mora vse žile napeti, da se narodna zavest vzbudi. Ako se to posreči, bo tudi narod o jugoslovanski skupini istih misli, kakor mi, ako pa pustimo ljudi v nemar in nemčurjem v pestéh, bo gotovo ta narod sam največji nasprotnik vsemu prizadevanju tudi naj bolj vnetih narodnjakov. Kdor misli kaj doseči, brez da ljudstvo za stvar gori, se v odločilnih časih grozno blamira. Kakor stvari dandanas stojé, se brez narodove volje sicer

novi davki nakladajo, ne pa dežele po narodnosti v nove politiške celote devljejo. Brez splošne narodne zavesti ne moremo na njeno stran; narodno zavest buditi je za zdaj edino potrebno, je in bi morala naša politika biti: vse drugo nam je silno odročeno in ostane neplodno, dokler nismo vzbudili narodnega duha v svojem duševno zakopanem okraju.

To je bil poglobitni namen, zaradi kterega se je bilo lansko leto v Mariboru osnovalo „politiško društvo“. A bilo je — mrtvo rojeno dete. Vzrok temu rajše zamolčimo. Zalostni izid poslednje volitve je spodbudil nektere domoljube, osnovati „konservativno politiško društvo“, čigar blagi namen je: združiti k vzajemnemu delovanju vse narodne moči in rešiti Slovence mariborskega okraja narodne in politiške smrti. Skoraj bo pol leta, kar društvo obstoji; ali imenik društvenikov domoljuba silno v oči kolje, ko pogrša marsikterega narodnjaka, ki bi sposoben bil pripomagati k vzbujenju ubogih Slovencev mariborskega okraja. V Mariboru in nja okraju, kder nas je sredi mlačnega, na pol ponemčenega naroda le mala peščica narodnjakov, se zamore kaj zdatnega le opraviti, ako si vsi lepo složno v roke sežemo in brez onglavljeuja v enem duhu delamo. Konservativno politiško društvo ni zaradi sebe osnovano, nego za okraj, da se ljudje tudi na politiškem polju izobrazijo. Komar je zares mar za blagor naroda, ne odtegne svojih moči društvu, ki ima poglobitni namen: kazati rojakom pravo pot v politiškem življenju. Ker smo prepričani, da v razvoju zdrave politike nenaravnih skokov ni, da Slovenci starodavne grehe nesložnosti svojih prededov le s tem popraviti zamoremo, ako smo odkritosrčni in složni: zato želimo, da bi konservativno politiško društvo prijateljsko središče bilo, v katerem se strinjajo moči vseh, naj si bodo tega ali onega stanu. — Da bi ne bil to glas vpijočega v pustoti!

Z bojišča.

Kakor francoski uradni listi pišejo, se je francoski vojski začelo nekoliko bolj goditi, in čeravno se še niso dobile nobene odločivne bitve, so vendar sovražnika na več krajih dobro pretepli.

19. novembra so Francozi napadli pruske huzarje pri Chatillon-u in so jih stirali nazaj do Chateau-Vilain-a. Huzari so zgubili 120 mož in 70 konjev. On isti dan so Francozi tudi napravili izkok iz trdnjave Mezieres, in so pobili 500 sovražnikov, ter jim vzeli tudi en top. Prusi so hoteli napraviti most čez reko Maas, bili so vendar od Francozov pregnani.

22. novembra je francoska armada začela iti naprej proti Vernon-u, in je tako sovražniku vzela veliko živeža, ki je šel od Pacy v Mantes, 1500 vojakov, ki je transport spremljalo je bilo pobito in razškrpljeno.

22. novembra pa so Nemci vzeli Naget-le-Rotrou, kterega je branila samo narodna straža. Pri Chatillon-u se je srečno bojeval Ricciotti Garibaldi proti Nemcem.

Trdnjava Thionville se je morala 24. novembra Nemcem podati, in Nemci so vjeli tamo 4000 vojakov in dobili 200 topov.

Pri Parizu se je bojevanje začelo 25. novembra posebno pri trdnjavi Jvry, Banvres in Issy. Misli se, da Nemci ne bodo napadli Pariza pri trdnjavi Banvres in Issy, temoč pri St. Denis-u.